

A photograph of two children playing in a forest. A large, mossy tree trunk lies horizontally across the middle of the frame. A girl in a blue jacket and blue pants is climbing the right end of the trunk, while a boy in a green jacket and blue pants is climbing the left end. The background is a dense forest of green trees, and the foreground is a field of green grass and yellow wildflowers.

Springzaad

meer ruimte voor natuur en kinderen

Jaarverslag 2023

Inhoudsopgave

3. Voorwoord

4. Organisatie

Visie en missie	4
Websites	5
Social Media en Nieuwsbrief	7
Bestuur	8

10. OASE netwerk

Gouda	10
-------	----

11. Expertise netwerk

Utrecht	11
Harderwijk	12
Zaandijk	13

14. Samenwerking en Onderzoek

Cool Schools onderzoek	14
Kwaliteitstool TKI	15
Springzaad België	16

17. Activiteiten Excursies en Bijeenkomsten

Training Groene Schoolomgeving Assen	18
Training Speelveiligheid Amersfoort	19
Excursie Freiburg	20
Fietsexcursie Amsterdam	22
Zandkastelendag	24
De Droom van Ilse	26
Partnerdag Leiden	28

28. Financiële jaarcijfers 2023

Balans - jaarstuk	30
-------------------	----

31. Vooruitkijken naar 2024

Cool schools programma Rotterdam	
Excursie Berlijn	
Implementatie Groen Schoolplein vignet	

Voorwoord

Medio december 2022 nam ik de voorzittershamer van Springzaad over van Heilien Tonckens. Zij had maar liefst twintig jaar het voorzitterschap bekleed en haar sporen in de groene speelnatuurwereld van Springzaad verdiend. Na een mooi afscheidsfeestje van Heilien op het terrein van de voormalige tuinbouwschool van Frederiksoord, startte mijn nieuwe betrokkenheid.

Het jaar 2023 kan ik voor mijzelf het beste typeren als een jaar van verkenning. Ik leerde uiteraard de bestuursleden persoonlijk kennen, kwam meer te weten over belangrijke ontwikkelingen, luisterde naar realistische ideeën en hielp mee met de praktische uitwerking van een aantal daarvan. Springzaad is, zo ontdekte ik opnieuw, een bruisend en enthousiast netwerk van betrokken mensen, visionair en relationeel ingesteld, vaak vol goede moed, ruimhartig in het delen van kennis en ervaring en samenwerkend waar dat kan en gewenst is. Springzaad heeft een serieuze missie, waaraan door velen hard gewerkt wordt en die op tal van manieren tot prachtige resultaten leidt! Ik heb genoten van de vele ontmoetingen in het land en de bezoeken aan prachtige natuurrijke speelplekken die Springzaders ooit hebben bedacht en gecreëerd. Dit verslag staat daar vol van.

Wat een feest om samen een bijdrage te kunnen leveren aan een groenere en mooiere wereld! Ik wens je veel leesplezier toe bij het doornemen van dit verslag!

Marc van de Geer
Zaandam, juni 2024

Organisatie

Visie en missie

Bij de Stichting zijn in 2023 gemiddeld 66 partners aangesloten. De partners komen uit heel Nederland, de achtergrond van de partners loopt zeer uiteen: van pedagogiek, groenbranche, vormgeving tuin- en landschapsarchitectuur, overheid, bestuursfuncties tot kunstenaars.

Het gezamenlijk doel is om zoveel mogelijk mensen te ondersteunen bij hun initiatieven om speelnatuur te creëren, te onderhouden en beheren en mensen te ondersteunen die op dergelijke plekken activiteiten organiseren.

Daarnaast wil Springzaad met o.a. het uitbrengen van nieuwsbrieven, het uitgeven van brochures, boeken en het organiseren van excursies zoveel mogelijk mensen enthousiasmeren om het initiatief te nemen speelnatuur aan te leggen of zich aan te sluiten bij bestaande initiatieven.

Springzaad organiseert trainingen en er is kennisuitwisseling met externe partijen om kwalitatief hoogstaande speelnatuur te (laten) ontwikkelen en te borgen.

Op deze manier draagt Springzaad bij aan het scheppen van meer ruimte voor natuur en kinderen. Letterlijk in fysieke ruimte, maar ook ruimte in harten en hoofden, regels en beleid.

66 Partners

6 Bestuursleden

1 Secretariaat

520 Nieuwsbrieflezers

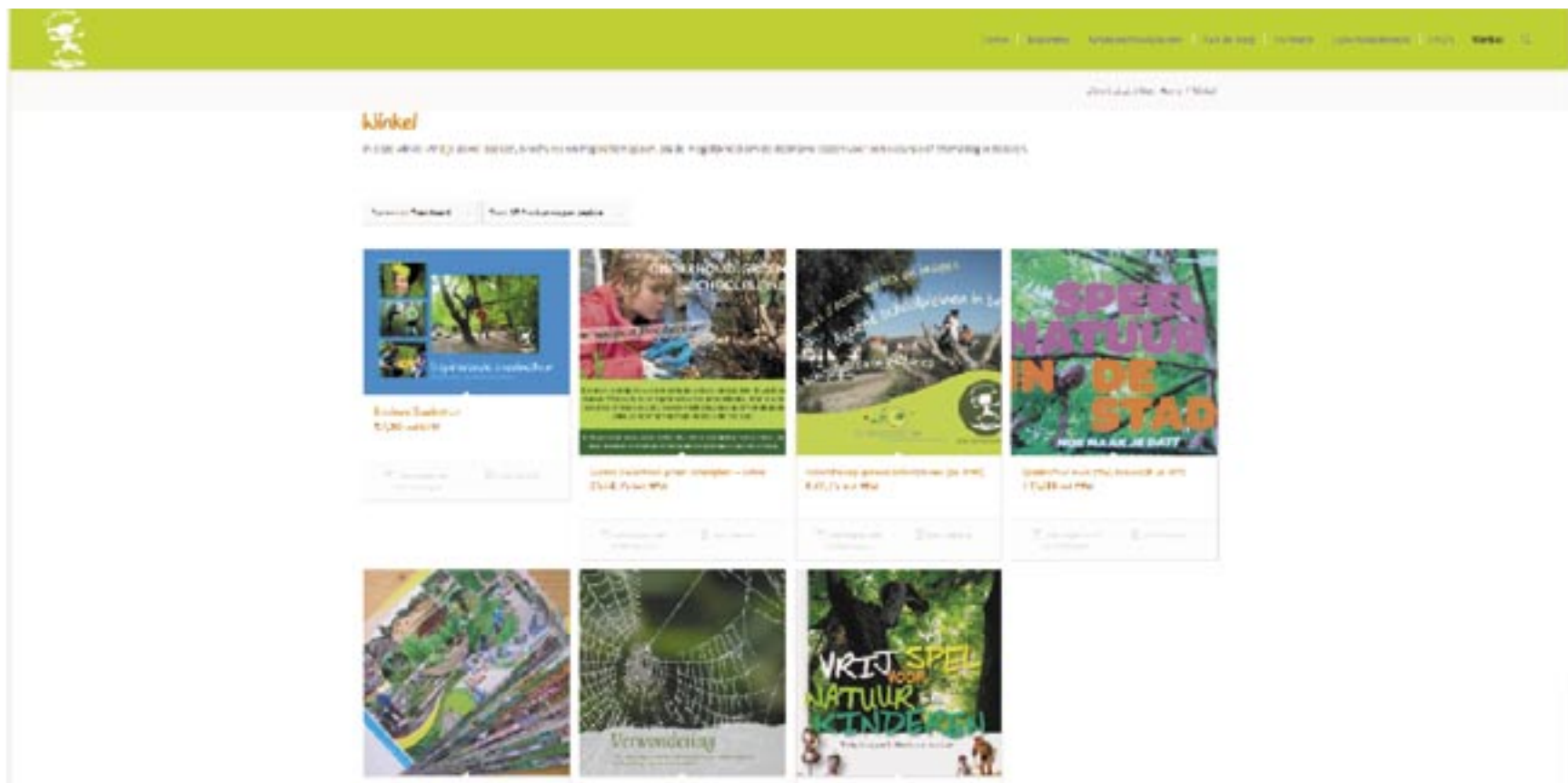
Organisatie

Websites

Stichting Springzaad heeft twee zeer uitgebreide informatieve websites:

www.springzaad.nl

www.onsgroeneschoolplein.nl

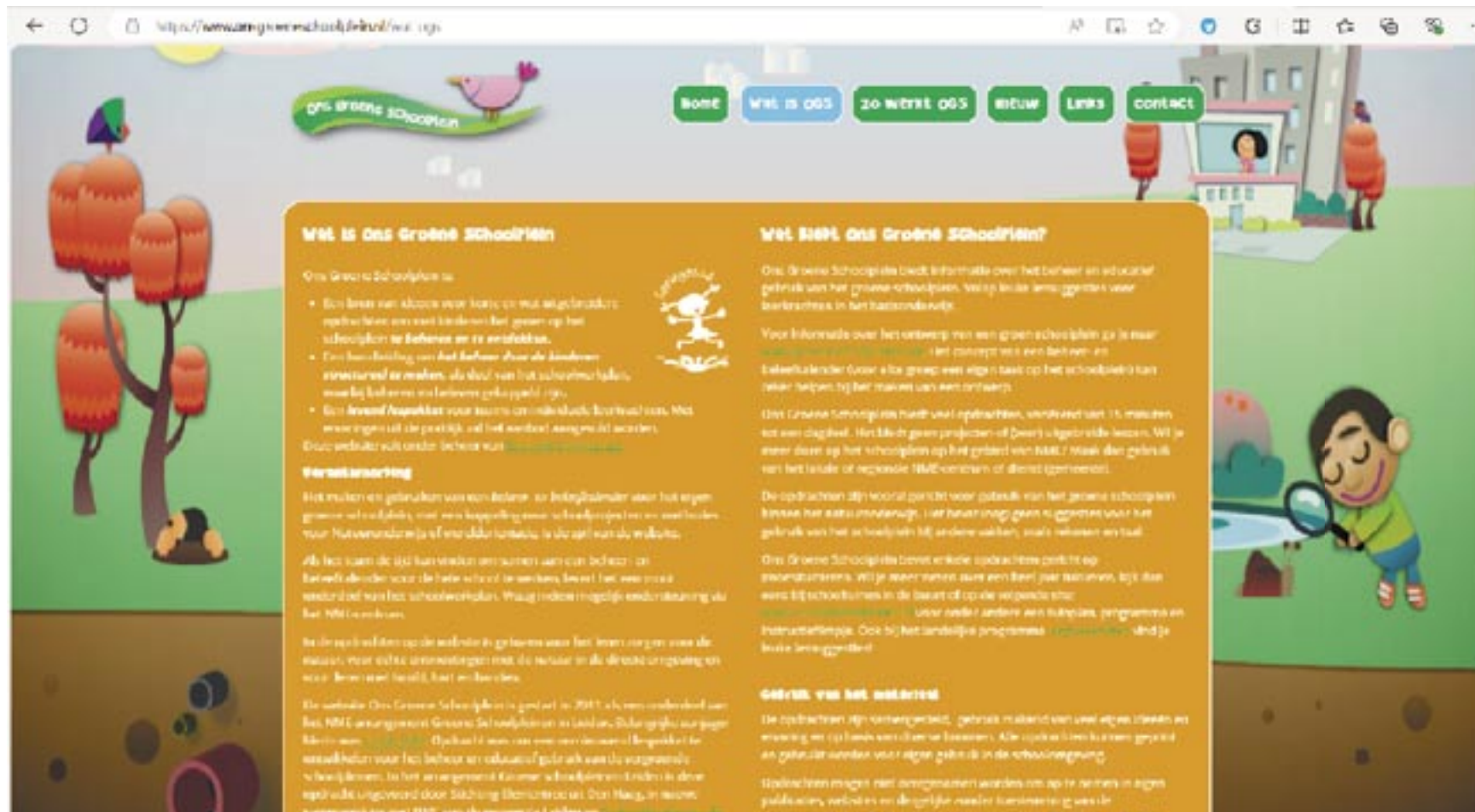

In het winkeltje op www.springzaad.nl worden publicaties aangeboden:

Organisatie

Websites

De website onsgroeneschoolplein biedt informatie over het beheer en educatief gebruik van het groene schoolplein. Volop leuke lessuggesties voor leerkrachten en basisonderwijs.

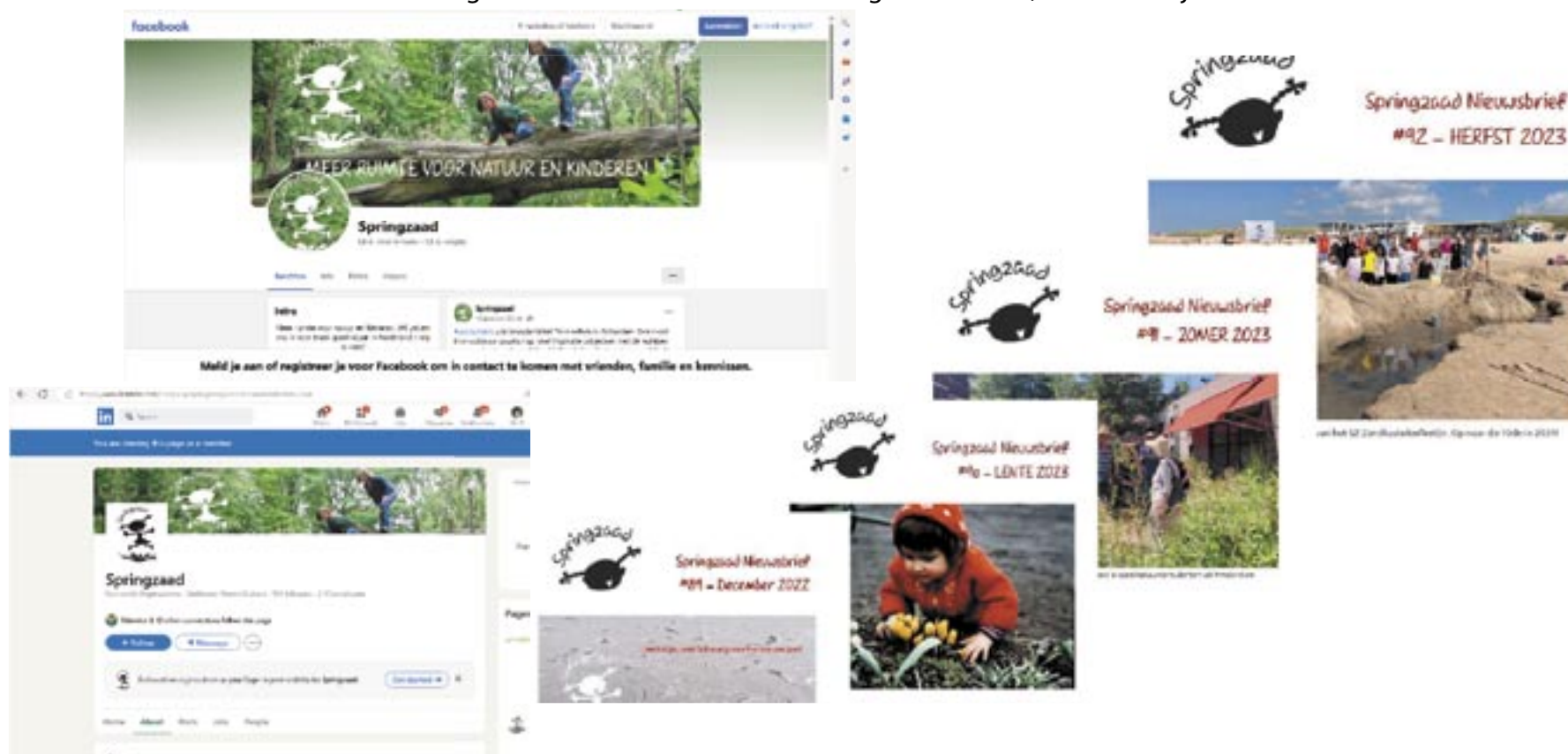
Organisatie

Social Media en Nieuwsbrief

Er worden vier seizoenen nieuwsbrieven uitgebracht en verzonden onder nieuwsbrieflezers.

Tussendoor worden er nieuwsflitsen verstuurd, dit zijn over het algemeen aankondigingen van actuele activiteiten.

De nieuwsbrief is voor iedereen die geïnteresseerd is en zich aanmeldt gratis te lezen, eind 2023 zijn er 520 Nieuwsbrieflezers.

Springzaad heeft een Facebook pagina en een LinkedIn groep in 2023

Bestuur

Bestuur en secretariaat

van boven naar onder en van links naar rechts:
Maurice Westerbeek; Sigrun Lobst;
Annemiek Bongers; Marjan Nijland; Pjotr Timmerman; Marc van de Geer
Giel van der Palen

Bestuur

Frederiksoord

15 september 2023

Aanleiding voor een bezoek aan Heilien in de tuin van de voormalige tuinbouwschool in Frederiksoord is het afscheid van Heilien als voorzitter van Springzaad, De informele overdracht van het voorzitterschap aan Marc vanaf 2023.

St. De Proef werkt in Frederiksoord aan een erfgoed herstelproject. Tuinen en gebouwen krijgen een nieuwe functie gericht op historisch groen, tuinbouw, voedsel, educatie en kunst en cultuur.

Zie op de website nieuwsbrief #92

OASE netwerk

Gouda

7 oktober 2023

Met als motto alleen ga je hard, samen kom je verder, is er in 2022 een overkoepelend OASE netwerk opgericht waar Springzaad onderdeel van uitmaakt. Samen met Wilde Weelde en SNTF heemtuinen willen we werken aan een groene leefomgeving. Onderwijs, trainingen en kennisoverdracht zijn zaken waar ze mee bezig willen zijn.

Naast het zakelijke deel (ALV) was er een lezingenprogramma.

Chantalla Pleiter kreeg de Rob Leopold en Hein Koningen prijs uitgereikt voor haar vernieuwende verrassende werkwijze om natuurlijke biodiverse leefomgeving te bevorderen.

Andre Klein hoofd van de groenvoorziening in de gemeente Gouda vertelde over het bermbeheer in de gemeente.

Janneke van der Loo van Stichting Bargerveen vertelde over het bestrijden van de invasieve exoot: watercrassula.

Expertise netwerk

Griftpark Utrecht

24 maart 2023

Om elkaar te versterken zijn de regio's en het expertisecentrum groene schoolpleinen dit jaar samengevoegd. Het netwerk bestaat uit speel-natuur-consulenten, zij spreken elkaar met enige regelmaat en komen samen op inspirerende interessante locaties om daar onderling kennis en ervaring uit te wisselen. Er worden excursies georganiseerd o.a. naar locaties waar speellandschappen en leeromgevingen zijn gecreëerd en naar openbare ruimtes en scholen waar veel te zien is.

Behalve over wat er te zien is, gaan de deelnemers met elkaar in gesprek over actuele thema's en andere zaken. Er worden ook excursies georganiseerd waaraan andere partners van Springzaad kunnen deelnemen.

Zo kwamen ze al vroeg in het jaar samen bij Stadsboerderij Griftsteede in het Griftpark. Dat werd een vruchtbare dag met volop uitwisseling in de vorm van kennis, ervaringen en ideeën. Een gezamenlijke brainstorm sessie over vooraf aangegeven onderdelen en onderwerpen leverde waardevolle input op. De 'oogst' van deze dag is heel bruikbaar om verder mee aan de slag te gaan dit jaar. Voor het netwerk zelf en ook wat betreft zaken welke het bestuur kan oppakken om aan verder te werken.

Voor de meeste aanwezigen is het park met o.a. een kinderboerderij, moestuinen en de Groenkapel een bekende plek. Voor enkele mensen is het allemaal nieuw en zij zijn verrast over wat er te zien is. De Groenkapel is inmiddels al wat jaartjes geleden gerealiseerd door partner van Springzaad Paul van Eerd. Het recenter aangelegde amfitheater en het balanceerparcours* zijn door Paul in samenwerking met Laurens Braakman gerealiseerd

* Zie ook Springzaad Nieuwsbrief #82 juni 2021

Expertise netwerk

Harderwijk

2 juni 2023

Op een zonnige dag begin juni gaan we er met de fiets op uit in Harderwijk samen met Marjan Deurloo. Zij heeft een afwisselend programma samengesteld met bezoek aan een heemtuin, de buitenruimte van twee scholen en speelnatuur in de openbare ruimte van de gemeente. Het sociale aspect in het tot stand komen maar ook het onderhouden van de plekken, komt bijna bij alle locaties naar voren.

Expertise netwerk

Het Schatrijk Zaandijk

29 september 2023

Er wordt een bezoek gebracht aan basisschool 'Het Schatrijk' in Zaandijk, dit is de school waar Marc directeur is. Marc is een aantal jaren terug begonnen met het vergroenen van de buitenruimte. Vanaf het begin heeft hij partners van Springzaad betrokken bij het ontwerp, het adviseren en de realisatie. Dit realiseren gebeurt in delen (gefaseerd), elke keer wordt er iets toegevoegd aan de rijke leeromgeving. Op deze vrijdagmiddag wordt er met kinderen buiten op een vuurtje zelf houtskool gemaakt. Binnen in het atelier zijn kinderen aan het schilderen en tekenen o.a. met houtskool.

Zie op de website nieuwsbrief #92

Samenwerking

Cool Schools onderzoek

12 t/m 14 juni 2023

Op het gebied van klimaat wordt gekeken naar groen-blauwe leeromgevingen bij scholen. Cool Schools is internationaal uitwisselingsprogramma tussen Universiteit Twente, universiteiten in Parijs en Barcelona en Springzaad. Sigrun vertegenwoordigt Springzaad in het project. In de zomer van 2023 was er een bijeenkomst in Parijs.

<https://coolschools.eu/>

Bijeenkomst Parijs

Samenwerking

Kwaliteitstool

Groene Schoolpleinen voor een gezonde ontwikkeling van kinderen

Dit onderzoek doet Jolanda Maas (VU Amsterdam) namens Topsector Tuinbouw en Uitgangsmaterialen (TKI met partners). Het doel van het onderzoek is om op basis van bestaande kennis van experts en bestaande documenten ontwikkelen van een kwaliteitstool waarmee de kwaliteit van het groene schoolplein gemeten kan worden. Het komen tot criteria waaraan een school moet voldoen en een vignet.

Het vignet dat Springzaad al in gebruik had, is vanuit het Expertise Netwerk doorontwikkeld en ingebracht bij de onderhandelingen met VU en ook NL GreenLabel als voorstel om het te gebruiken als zichtbaar kwaliteitskeurmerk voor scholen. Hiermee kunnen scholen zich onderscheiden en laten zien dat ze als school werken aan een kwalitatief hoogwaardige groene buitenruimte.

1. Beplanting		2. Groen en natuur				3. Water				4. Toegankelijkheid				5. Onderhoud			
1.1	Waar percentage van het schoolplein bestaat uit: bomen, struiken, grassen, bloemen, groen, folia, vegetatie en planten zoals bomen, struiken, grassen en bloemen.	Het schoolplein heeft een goede mix van verschillende soorten planten en dieren. De beplanting is geschikt voor kinderen en kan worden gebruikt voor educatieve doeleinden.															
1.2	Er is op het schoolplein beplanting.	Beplanting is geschikt voor kinderen en kan worden gebruikt voor educatieve doeleinden.															
1.3	Er is voldoende beplanting. De beplanting is geschikt voor kinderen en kan worden gebruikt voor educatieve doeleinden.	Beplanting is geschikt voor kinderen en kan worden gebruikt voor educatieve doeleinden.															

Vignet Groene schoolpleinen

Categorie 1: Beplanting	
1.1	Waar percentage van het schoolplein bestaat uit: bomen, struiken, grassen, bloemen, groen, folia, vegetatie en planten zoals bomen, struiken, grassen en bloemen.
1.2	Er is op het schoolplein beplanting.
1.3	Er is voldoende beplanting. De beplanting is geschikt voor kinderen en kan worden gebruikt voor educatieve doeleinden.
1.4	De beplanting is op het schoolplein geschikt voor kinderen en kan worden gebruikt voor educatieve doeleinden.

Samenwerking

Internationaal

25 - 27 september 2023

Begeleiding in samenwerking met Springzaad België.
Excursie gemeente Örebro (Zweden) Utrecht, Rotterdam, Nijmegen en Gent

Activiteiten

Springzaad

Het organiseren van (internationale) excursies, trainingen, gezamenlijke kennisuitwisselingen, werkdagen en jaarlijks terugkerende bijeenkomsten als de Springzaad Zandkastelendag en de Partnerdag zijn hoofdactiviteiten van Stichting Springzaad.

Iedereen is welkom op de Zandkastelendag. Naast de aangesloten partners en de leden van de andere organisaties van het OASE netwerk, worden alle Nieuwsbrieflezers en Springzaad social media volgers en toevallige voorbijgangers op het strand uitgenodigd.

Training 'De kunst van een groen schoolplein'

Training Speelveiligheid Amersfoort

Excursie Freiburg

Fietsexcursie Amsterdam

Zandkastelendag

De Droom van Ilse

Partnerdag Leiden

Activiteiten

Training 'De Kunst van een groen schoolplein' in Assen

9 januari en 27 januari 2023

In samenwerking met IVN organiseerde Springzaad in het noorden van Nederland een cursus in het kader van de groene schoolpleinen revolutie. Er zijn 27 deelnemers, dit zijn hoveniers, leerkrachten, medewerkers, schoolbestuurders en NME professionals. De eerste bijeenkomst was online als voorbereiding op de bijeenkomst in Assen op 27 januari. De training werd gegeven door Anno Kuindersma. Er werden scholen met groene buitenruimtes bezocht, waar kinderen vertelden over hun buitenruimte, wat er te zien en te beleven is en hoe ze het gebruiken.

Activiteiten

Training Speelveiligheid Amersfoort

24 maart 2023

Springzaad organiseerde een training in samenwerking met Het keurmerkinstituut. Giel van der Palen bereidde een dag voor in Het Groene Huis. Er nemen 12 partners aan deze training deel. Voor een aantal mensen is dit een dag om kennis weer op te halen en aan te scherpen. Er zijn ook deelnemers voor wie dit nieuwe stof is.

Aan de hand van praktijkvoorbeelden wordt ingegaan op hoe om te gaan met veiligheid op een speelplek.

Een geslaagde dag, waar veel behoefte aan en animo voor was.

Activiteiten

Excursie Freiburg

11 t/m 14 mei 2023

Na een succesvolle excursie naar Freiburg in de herfst van 2022 werd er in het voorjaar opnieuw een bezoek gebracht aan deze groene stadsoase. Na de enthousiaste verhalen van de partners die in oktober hadden deelgenomen, kwam er het verzoek om deze excursie nog eens te organiseren. Een groep van 15 mensen, nam deel aan het fantastische programma wederom samengesteld en georganiseerd door Pjotr Timmerman.

Er werden groene schoolpleinen bezocht, en veel openbare speelplekken in de wijken Herdern, Stühlinger, Altstadt en Rieselfeld. Een groep van 15 mensen, neemt deel aan het fantastische programma samengesteld en georganiseerd door Pjotr Timmerman.

Activiteiten

Excursie Freiburg

11 t/m 14 mei 2023

Activiteiten

Fietsexcursie Amsterdam

24 maart 2023

Activiteiten

Fietsexcursie Amsterdam

16 juni 2023

De organisatie van deze zonnige dag lag in handen van Jan van Schaik, Jitske Hallema en Jurek Minderman. Fietsend van Amsterdam Zuid naar Osdorp en terug, werden er bezoeken gebracht aan de volgende speellandschappen:

IKC Zuidas - HKC De Wereldboom - Natuurspeeltuin Plan West - Huibersschool - Osdorpse Montessorischool

Activiteiten

Zandkastelen Bergen aan Zee

2 september 2023

Een jaarlijks terugkerende activiteit van Springzaad is het samen bouwen van een zandkasteel op het strand. Een activiteit waar iedereen die wil aan kan deelnemen. Bij mooi zonnig weer een lange dag pret met mooie ontmoetingen en goede gesprekken.

Activiteiten

Zandkastelen Bergen aan Zee

2 september 2023

We zijn herkenbaar voor voorbijgangers en de mensen die komen om mee te bouwen aan de Springzaadvlag die bij 'onze' plek op het strand wappert. Enkele enthousiaste partners zijn vaak al de dag ervoor in de buurt gearriveerd om 's morgens op tijd op het strand de mensen te verwelkomen.

Aan het einde van de Zandkastelendag vertrekken de meeste deelnemers moe en voldaan en neemt de zee het gebouwde 'kasteel' langzaam in.

Activiteiten

De Droom van Ilse - Renovatie 4-Seizoenen pleintje Apeldoorn

24 maart 2023

Een uitgesproken wens van Ilse Vonder om het 4-Seizoenen- pleintje van St. Entrea Lindenhout in Apeldoorn op te knappen en de vraag van haar aan Anneke Rodenburg om hierbij te helpen blijft bij Anneke in het hoofd hangen als Ilse er niet meer is.

Bij haar en andere vrienden en bekenden van Ilse is er de behoefte om deze droom waar te maken en hier daadwerkelijk actie op te gaan ondernemen.

Er komt een initiatief en er volgen oproepen om gezamenlijk deze speelplek onder handen te gaan nemen. Een oproep o.a. in de nieuwsbrief #92 onder de partners van Springzaad, maar ook bij Groene Pedagogiek en andere plekken levert enthousiaste reacties en concrete acties en bijdragen op.

In etappes wordt er vanaf 2023 aan gewerkt, zowel achter de schermen (ontwerp, advies en logboek) als op locatie door hoveniers en andere actieve mensen.

Een foto verslag geeft een beknopt beeld van het proces van renovatie en het resultaat.

De wens is opgepakt en werkelijkheid geworden.

De kinderen van de dagbehandeling en de aangrenzende kinderopvang kunnen hopelijk nog lang gebruik van het opgeknapte pleintje maken en daarvan genieten.

Een fotoverslag van de realisatie is te bekijken in de nieuwsbrief #93 en op de Springzaad website, hier:

<https://www.springzaad.nl/springzaad/93-fotogalerij-van-de-realisatie-van-de-droom-van-ilse>

Activiteiten

De Droom van Ilse

24 maart 2023

Activiteiten

Partnerdag Samenspelen Leiden

15 december 2024

We sluiten het jaar af met de Partnerdag. Dit jaar is het thema *inclusief spelen*. Deze dag werd georganiseerd in samenwerking met Suzanne van Ginneken en Ilse van der Put.

Ilse neemt ons het eerste deel van de middag mee in het thema Samenspelen.

Ze laat zien en legt uit hoe je bij het ontwerpen en inrichten van openbare ruimte, in het bijzonder speelplekken, rekening kunt houden met doelgroepen voor wie het deelnemen aan spel niet altijd makkelijk en vanzelfsprekend is.

Als we hier op letten in ons werk, kunnen deze kinderen vaak ook gebruik maken van dezelfde speelaanleidingen en speelruimte.

We starten deze middag met een coöperatief spel om op te warmen en geïnspireerd te raken

Activiteiten

Partnerdag Samenspelen Leiden

15 december 2024

Suzanne van Ginneken neemt ons voor het tweede deel van het programma mee naar natuurspeelplek van speeltuinvereniging De Doorbraak midden in Leiden. Voor deze al bestaande speelplek heeft zij samen met Ilya Toornvliet en Anke Wijnja een paar jaar eerder een ontwerp gemaakt. Het mooie van deze speelplek is dat er onzichtbaar inclusief gespeeld kan worden. Minder valide kinderen of kinderen met een andere beperking kunnen hier gewoon meespelen.

we kunnen zelf ervaren hoe het is om met een wendbare-driewiel-rolstoel door het water, door grind en mul zand te rijden.

Vooruit kijken naar 2024

Activiteiten en Plannen

Eind 2023 staan er natuurlijk al zaken op de planning voor 2024 om te organiseren, verder uit te werken of op te pakken. We stemmen de agenda's en activiteiten af binnen OASE netwerk met andere organisaties.

In de zomer is het Internationale project: Cool Schools programma in Rotterdam. Sigrun is gastvrouw en mede organisator van dit programma.

Ook België en Hamburg staan op het programma en door Pjotr is er weer contact gelegd met mensen van Grün Macht Schule voor een excursie naar Berlijn.

We kijken uit naar nieuwe partners, mooie samenwerkingen met als doel nog meer kinderen die met veel plezier buiten kunnen spelen in een groene omgeving.

